

HOMAN GAZETTEN

Medlemstidning för HomanSällskapet.
Nummer 3 2007

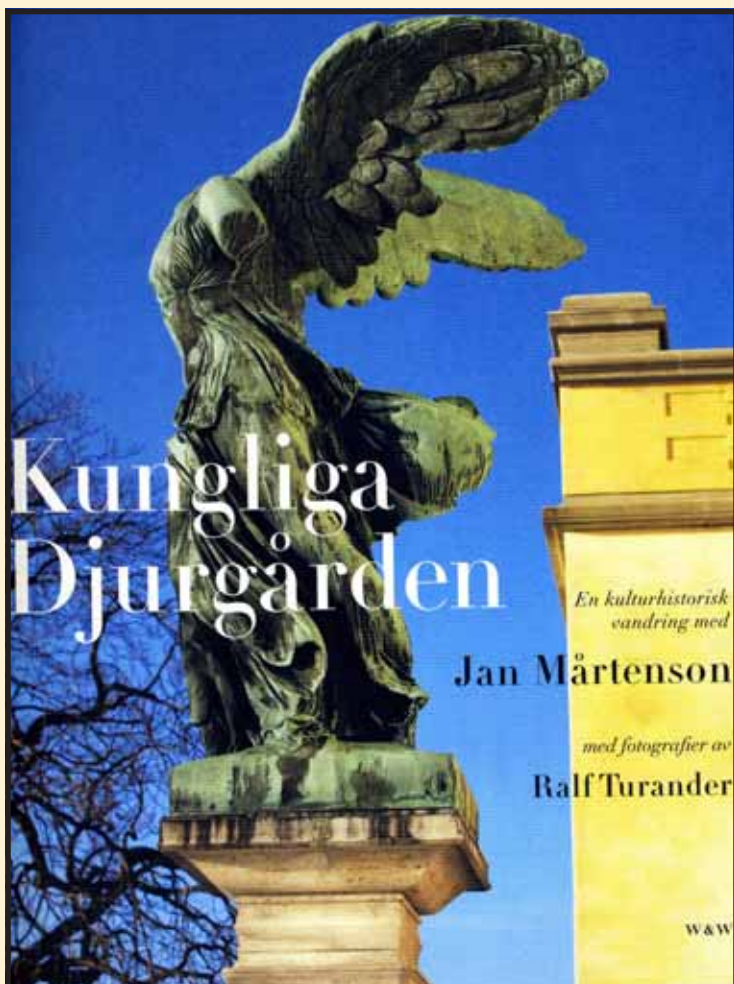
Homansällskapet 25 år!

Bokmässan, sid. 6 & 7

I Homans fotspår sid 7 & 8

Härlig Homanhöst!

Det har varit bokmässa i Göteborg och VSF var givetvis på plats.

Han som många andra. Men även vi i Homansällskapet var där. I samarbete med Wahlström & Widstrand ordnades en särskild monter för HomanSällskapet där vår egen Nils-Magnus Lobenius stod och gjorde god reklam för vårt sällskap.

Glädjande nog har vår hemsida kommit igång igen på allvar. Vår förre festprisse, den eminente Ulle-Bulle, även känd under pseudonymen Ulf Björkman, har tagit hand om den på ett förtjänstfullt sätt. Välkommen tillbaka, Ulf!

Hör gärna av er till honom med material. Det går ju snabbt att få ut saker på webben.

Vår förening har varit på utflykt. Leif Berg ordnade ett besök på Öja med VSF i spetsen. En minnesvärd dag med god uppslutning.

En utförlig reserapport finner ni inne i tidningen.

Forts. nästa sida.

Ledare

Vi fyller 25 år!

HomanSällskapet har funnits i 25 år och hur det började berättar HomanSällskapets förste ordförande, Per Helander, hedersman och dito medlem, om i tidningen. Han ger oss också ett personligt porträtt av Jan Mårtenson, VSF.

Det kanske finns någon som har varit medlem ända sedan starten? Och har något trevligt Homanminne? Hör gärna av er för nästa nummer blir ett jubileumsnummer där vi dels ska skildra jubileumsfesten, dels ska titta lite på vad som hänt under de tjugofem åren. Men för det senare behöver vi era bidrag. Skriv och berätta om era bästa Homanminnen. Det kan vara vad som hälst, bara det har anknytning till Homan eller, Jan Mårtenson eller något annat som har med vårt sällskap att göra.

Vänta inte till efter festen; sätt igång och leta bland minnen redan nu. Det kan vara en text, en bild, bådadera, eller något annat. Ni är så välkomna! Mailadress eller vanlig adress finns här intill. Skicka gärna till mig. Men det går lika bra med någon annan om det är enklare för er. Vi har en överraskning på gång som vi lottar ut bland dem som skickar in Homanminnen till tidningen.

Snart är det festdags!

Varmt välkomna önskar styrelsen!

Clas Göran Carlsson, ordförande

Forts. från första sidan

Cléo trimmar morrhåren och berättar hur de tjugofem åren med husse har varit.

Per Helander skriver om klubbens födelse och om VSF i det här numret.

Jan Mårtenson håller redan på med nästa Homandeckare. Ni som kommer till festen på Sällskapet Arsenalsgatan 7 den 15 november (se särskild inbjudan) får veta mer.

Det närmar sig 25-årsjubileum och för att samla tankarna inför detta har VSF promenerat runt på Djurgården och tagit reda på vad som finns där av intresse. Resultatet har blivit en mycket fin guidebok som fått fina recensioner. Ralph Thurander och VSF har all heder av den!

Ni ser omslaget på sidan 1.

En högt uppsatt präst frågade Homan vad det är som är brunt och hoppar omkring. "Först trodde jag att det var en ekorre, men eftersom det är du som frågar är det nog Jesus."

HOMAN GAZETTEN

HomanSällskapets styrelse består under året 2006/2007 av:

Clas Göran Carlsson, ordförande
clasgoran.carlsson@telia.com

Monika Stenlund, sekreterare
monika.stenlund@moderat.se

Nils-Magnus Lobenius, kassör
nml@globalnet.net

Claes Lindberger, klubbmästare
clindberger@hotmail.com

Leif Berg, adjungerad
leif.berg.repuls@telia.com

Ulf Björkman, adjungerad
webredaktör

Adress till hemsidan:

www.homansallskapet.nu

Redaktör för *HomanGazetten* är

Clas Göran Carlsson, 08 756 22 23

och till *Gazetten*:

c/o Clas Göran Carlsson

Hästängsvägen 14

183 77 TÄBY

e-post:

clasgoran.carlsson@telia.com

Vårt plusgirokonto är 4335130-3

Årsavgift; 150:-

Tryck/original/layout:

www.tryckpressen.com

Jan Mårtenson i närbild

Jag har i artikeln om HomanSällskapets velat eg en resumé om dess korta historia.

Ofta frågar man dock: Vem ligger bakom Homan och hur har böckerna kommit till.

Vår Stora Författare (VSF) Jan Mårtenson har en något annorlunda bakgrund än de flesta andra författare, så lät oss glutta på "förhänget".

Efter en första tjänstgöring i Rio de Janeiro och ett mellanspel på OECD i Paris kom han hem till Sverige 1966 för att bli kansliråd på UD. Det var dock som generalsekreterare för FN:s miljökonferens i Stockholm, som man fick ögonen på honom som en duktig ad-

Silverbröllop med Husse.

Tiden går fort i trevligt sällskap brukar Husse säga, Människan som jag kallar honom. Och ser man tillbaka till den där ödesdigra dagen 1982 när den här egendomliga sammanslutningen av personer med tvivelaktigt omdöme grundades, inser man tidens snabba flykt. Jag säger omdömeslösa för jag fattar inte hur man kan finna nöje i det Människan producerar. Det handlar ju bara om honom själv, fast han kallar sig Homan, Jag kommer med på ett alldeles för litet hörn och känner mig utnyttjad. Jag nämns hela tiden i förbifarten och framställs som inte särskilt begåvad. Sitter vid hans fötter under bordet och väntar på smulor från den rike mannens bord. Inte förrän i sista kapitlet plockas jag fram för att ställa till rätta vad Människan ställt till med. Tala om omdömeslöshet!

Men han är ju snäll, snäll och välmenande, så jag ska inte klaga.

Och jag har ju nu haft honom så länge att det är lite sent att byta. Annars har jag kattvänner som bytt människa när dom tröttnat på dom gamla. Det är ju faktiskt så, som människorna inte vill inse, att det inte dom som har katt. Det är vi som har människor.

Men det är en sak han måste ändra på. Och det är maten. Det är ett evigt tjtande om kardemummakaka i varje bok. Jag äter den

för att glädja honom, men sanningen är att den är torr och dammar i halsen. Sen den där eviga strömmingen, full av PCB och DDT och annat från dom där ryska utsläppen rakt ut i Östersjön. Och att jag skulle vilja ha något från hans frukostbricka är ju rena löjan. Torrt bröd med lättkaviar, Vem vill ha sånt?!

Nej, jag ser fram mot förändringar om jag ska stanna kvar.

Köttfärs får jag nästan aldrig, inte sardiner heller. För att inte tala om räkor! Jag skulle kunna mörda för skalade räkor på mitt fat under kylskåpet. Det är ju också ett ställe att äta på! Ett brummande kylskåp i ett hörn av köket. Och han skryter med att fatet är från Meissen, vad nu det är för någonting. Jag kan bara konstatera att det är sprucket och det kan ju inte vara särskilt hygieniskt. Tacka vet jag min väninna Ellen där han dumpar mig ibland när han ska ut på dåligheter. Dit skulle jag egentligen inte ha något emot att flytta den dagen Människan försvinner. För som han lever om med skurkar och banditer så är det väl en tidsfråga innan nånting händer.

En annan sak är att han medvetet nedvärderar mig, förringar mig. Skriver alltid om hur jag vaktar på gräsparvar och duvor utan att komma till skott. Att jag är så fin och degenererad att jag inte vet hur

man skulle bära sig åt. Visserligen är jag fin, mycket finare än han som kommer från bondvischan i Närke nånstans, men degenererad! Icke!

Men Francine gillar jag. Förr var det ett evigt rännande med alla möjliga fruntimmer. Hon är som Ellen, fast yngre och med mjukare händer. Eric Gustafson verkar också hygglig, men katter förstår han sig inte på. Är alldeles för självupptagen. Sen har han ett rakvatten som sticker i näsan på mig. Stinker. Luktas follkpark, som Människan brukar säga, vad nu det är för någonting, men jag tror inte att han menar det som smicker.

Människor förstår inte att vårt luktsinne är många tusen gånger bättre än deras, så dom vet inte vad vi får stå ut med.

Det värsta är när Människan tar mig med på tunnelbanan när han ska till Karlaplan och hälsa på Francine! Tänk er själva! Fullpackade vagnar och tusen gånger bättre luktsinne! Sen kommer Calle Asplund ibland och hälsar på. Stor som ett fyrtorn och hans skratt får mig att gömma mig under Människan säng. Det är som ett askväder, men Människan gillar honom och dom verkar trivas ihop där dom sitter med sina glas och dricker fast dom egentligen inte är törstiga.

Och i ärlighetens namn har dom gångna tjugofem åren varit okej på det hela taget. Människan har sina fel och brister, men vårt förhållande har varit så bra man kan begära med en medelålders, lönnfet, hypokondrisk och självupptagen nörd. Så jag kan inte annat än att gratulera Homan-sällskapet till en sådan VSF. Det är rätt åt er!

ministratör. Han blev sålunda chef för Kungens kansli 1975-79 och tillträdde sedan posten som biträdande generalsekreterare i FN; en tjänst som renderade honom att bli chef för FN:s Europakontor i Genève med titeln generaldirektör och sedan undergeneralsekreterare i FN.

Våren 1993 utnämndes han till ambassadör i Schweiz, där han stannade till 1996 för återvändande till Sverige och UD, där han i flera år bland annat var introduktör för främmande sändebud.

Hur kom då Homan till? Jans gamle vän Timo Kärnekull frågade Jan en gång om han inte kunde skriva en deckare – och därav blev det; med utgivning i början på Timos förlag. Och

sedan har det utvecklats sig lavinartat till 54 stycken olika böcker; de flesta givetvis med Homan men även kulturella från våra slott och herresäten.

Jan har haft en underbar förmåga, att – när vi andra sover – gå upp tidigt och få några timmars koncentration kring de ämnen, han älskar att skriva om; kultur, historia, samhällskritik, mat och dryck.

Genom att Jan undviker brutala mord (själv har jag vid två tillfällen fått mörda två personer!) utan i stället välja sköna miljöer, har han vunnit en stor och engagerad läsekrets, som med spänning väntar på nästa Homanroman.

I Homans fotspår vid Landsort på ön Öja

Cirka 30 förväntansfulla vänner ur HomanSällskapet hade samlats vid Ankarudden på Torö denna strålande vackra sensommardag i syfte att i Homans fotspår ta sig ut till ön Öja vid fyren Landsort och därefter till Gunnarstenarna i sällskap med VSF, Jan Mårtenson, i egen hög person och för dagen ledigt klädd för en marin exkursion och med boken Akilles häls under armen. Det kändes tryggt.

Efter att mjukstartat vid Sjöbloms Öjabod med kaffe och smörgås samt avnjutit den fridfulla utsikten mot havsbandet och den genuina lotsbebyggelsen. Sjöbloms Öjabod drivs av Ingrid och Roland, som representerar de 20 bofasta på ön.

Öja är en långsmal ö i havsbandet, som ligger nedanför yttersta spetsen av Södertörn med fyren Landsort, som majestätiskt blickar bort mot Trosas vattentorn och Oxelösunds skorstenar.

Roland, den gamle mästerlotsen inledde vår vistelse på Öja med att ta oss med till kapellet. En liten vit träkyrka med en mycket spännande historik, som Roland med stor inlevelse berättade för sällskapet.

Vi fick bland annat veta att Öja var landets första lotsplats där kronans tjänstemän arbetade och levde. Under 2:a världskriget fanns här 1200 svenska soldater och 140 bofasta.

Idag är sjöfartsverket den största arbetsgivaren med 12 tjänster. Det finns ungefär 220 – 230 sommargäster och 20 bofasta året runt.

Cirka 4500 lotsningar genomförs per år. Imponerande!

I slutet av 1930-talet skänkte Gustav V:s hovjägmästare Helge Ax:son Johnson pengar så att kapellet kunde byggas. Den vackra altartavlan, som är målad av skärgårdsskildraren Axel Sjöberg visar fem flygande svanar. Denna målning väckte en viss tveksamhet hos Strängnäs

Jan läser och berättar ur boken Akilles häls.

På väg mot Gunnarstenarna.

På väg mot Gunnarstenarna.

stift eftersom den inte ansågs vara tillräckligt kyrklig. Efter ett antal turer fick den dock hänga kvar som altartavla.

Den tidigare mästerlotsen Roland Sjöblom berättar vidare med stor inlevelse att byn på Öja byggdes i mitten av 1800-talet och att Öja är en så kallad kronholme, vilket innebär att staten äger ön.

Husen ägs huvudsakligen av gamla lotssläkter samt släkter till fyrfolk och tulltjänstemän.

Trots allt är nog Öja mest känd för den vackra Landorts fyr, som är Sveriges äldsta bevarade fyrtorn. Det var den holländske köpmannen Johan van der Hagen, som 1658 fick rätt att bygga en fyr på öns södra del och ta betalt av de som seglade förbi. Bygget av fyren påbörjades först på 1670-talet. Innan det fyrtorn av sten, som finns kvar än i dag, byggdes fanns där en träbak, som omnämns i den första svenska seglingsbeskrivningen från 1644. Landsorts fyr eldades till en början med kol. Först i en järnkorg, som hängdes ut-

V.S.F. njuter av sjöturen.

anför själva fyren och som senare stod mitt på fyren.

1840 förbättrades fyren genom att rovoljelampor och speglar installerades. Landsorts fyr fick sitt karakteristiska utseende vid en större ombyggnad 1870. Fyrens överdel sprängdes bort och den koniska toppen av järn byggdes. Fotogenlampor och en linsapparat från Paris tillkom. Fyren elektrifierades 1938 tillsammans med resten av ön. Landsorts fyr var privatägd fram till 1840 då kronan övertog den och den siste fyrvaktaren drogs in från Landsort 1963. Idag är fyren helt automatiserad.

Efter denna mycket noggsamma och levande skildring av Öjas historia tog Jan Mårtenson vid med att ge en mycket målande beskrivning om inledningen till Akilles häls där vår vän antikhandlare Johan Kristian Homan från Köpmantorget 10 i Gamla Stan dras in i en skattjakt efter skeppet

Vy över Landsort denna vackra dag.

Vi intar en god lunch hos Ingrid.

Resande Man, som förläste 1660 vid Gunnarstennarna strax utanför Öja.

I Jan Mårtensons böcker om den stillsamma antikhandlaren från Gamla Stan där det förmodligen flyter mer röd Bordeaux än blod och där tortyr, incest, våldtäkt, sadism och våld lyser med sin frånvaro.

På sin höjd blir offren i böckerna ståndmässigt utknuffade från något vinslott och därigenom bli bragda om livet. Detta blandas därefter på en palett av vaktparader, ordnar, kulturhistoria, marinarkeologi, kulinariska anrättningar, goda viner och en och annan Dry Martini samt allt annat som gör livet värt att leva.

1600-talet var en orolig tid i Europa och krigen avlöste varandra. Sverige styrdes av Karl XI:s förmyndarregering. Vid den här tiden försökte man ingå en allians med Polen, som var riktad mot Ryssland. Greve Karl Kristoffer von Schlippenback fick i uppdrag att bege sig till Polen i syfte att smörja de styrande i landet.

Spekulationer förekommer hur mycket värdesaker Greven hade med sig ombord på skeppet Resande Man. Dokumenten talar om kista med rikedom av riksdaler, dukater och kungliga brev. Även juveler, silverservis och grevens privata guldkaross omnämns.

På grund av en hård storm, som ryter i masterna och olyckliga omständigheter slår skeppet mot kliporna och förliser vid Gunnaröarna. Skeppet Resande Man och dess skatt gömmer sig troligtvis fortfarande på havets botten i väntan på att bli hittad.

Med stor inlevelse och fängslande

stämma berättar Jan Mårtensson vidare om hur Johan Kristian Homan boken Akilles häls dyker vid Gunnarstennarna efter vraket och blir indragen i en spännande och dramatisk skattjakt med livet som insats.

Efter att därefter ha tittat närmare på ön där det finns både fågelstation, pestkyrkogård från 1700-talet, en gammal stenlabyrint vilket anlades i magiskt syfte för att skydda mot olyckor till havs samt ge hopp om god fiskelycka samt den mäktiga Landsortsfyren var det dags för en välsmakande lunch.

Lunchen avnjöts utomhus i solens gassande hos paret Sjöblom.

Rostbiff, lax, sallad och potatissallad stod på menyn. Vid förfrågan fö-

VSF ger oss en inblick i marinarkeologi i kapellet.

Bokmässan

Bokmässan i Göteborg besöktes av 105000 personer. Det var trångt och hjärtligt i bokmänglarnas tempel. En av attraktionerna var Jan Mårtenson som presenterade sina senaste böcker, Kungliga Djurgården och Spionen. En trogen Homanpublik kunde lyssna på VSF i högform under seminarier och andra presentationer. Alla som köpte hans böcker fick en fyllig dedikation i sin bok.

Praktbandet Kungliga Djurgården: en kulturhistorisk vandring med vackra bilder av Ralf Turander på 238 sidor rönt stor uppmärksamhet. Man kan köpa både den boken, Spionen och andra Homanböcker på nästa möte med Homansällskapet. För de som så önskar kan den stora boken även köpas på Adlibris för 225 kr.

En dam var överlycklig efter att ha fått träffa Johan Kristian Homan (Jan Mårtenson) i verkliga livet. "Han är precis som jag har tänkt mig. Jag har lusläst alla 37 Homanböckerna och tycker att jag känner honom ganska bra. "Och kan du tänka dig, han tyckte känna igen mig också. Han talade med mig som om vi känt varandra allt sedan Helgeandsmordet 1973".

Bokmässan är ett verkligt Mekka för bokälskare. 800 utställare försöker visa så mycket de kan i sina montrar. Och det är inte litet. Förlagens författare minglar bland publiken och diskuterar om sina alster. I nästan varje monter ges mini-

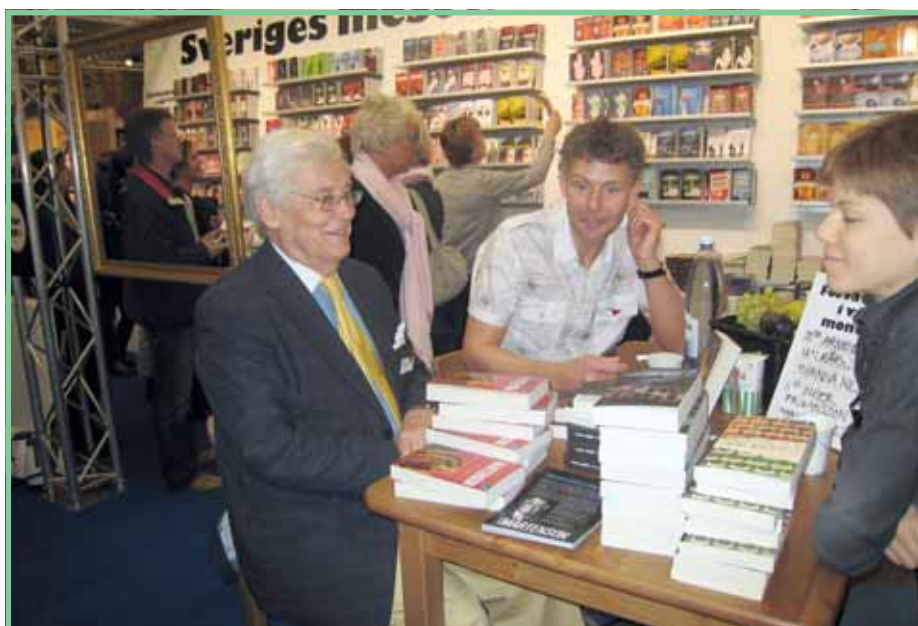

Ture Sventonfigurer i verkligheten.

intervjuer. Högtalarna försöker överösta varandra. Mitt i det hela sänder Sveriges Radio "live" under alla 4 dagarna. Reportrar och fotografer kastar sig över kändisar och vanliga besökare som jag. Undrar vem de trodde att jag var.

Det är ett marknadsjippo med seriösa inslag. Den som drog mest allra publik var Desmond Tutu. Han talade fängslande om rättvisa, fattigdom, miljö och om Burma. Han uppmanade världen att visa sitt avsky över vad som sker.

Den enskilde besökaren strosar omkring hela dagen och handlar böcker till rabatterade priser, han lyssnar på sina favoritförfattare och han låter sig fotograferas med kändisar. Många har kommit resande från andra

VSF signerar tillsammans med deckarkollegan Arne Dahl.

VSF med skådespelaren och debutförfattaren Jonas Karlsson.

Magdalena Ribbing talar etikett med VSF och förlagets Anna-Karin Korpi.

Nils-Magnus Lobenius med VSF vid sällskapets monter.

VSF talar ut med Deckarförbundets ordförande.

delar av Sverige, en del för att få se Kristi Brud, andra för att få sitta bredvid Akademiledamoten Kerstin Ekman.

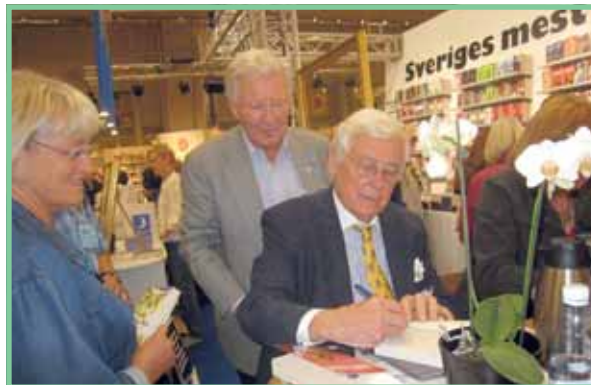
Homansällskapet var på plats för att främst bistå sin författare, men även värva medlemmar och svara på frågor om Homan.

N-M Lobenius

Förre Homansekreteraren KG Fredriksson.

N-M Lobenius assisterar VSF vid signering av en Homan-beundrars bok.

Annika Seward Jensen intervjuar VSF.

VSF och Annika vid Homansällskapets bokpelare.

Homansällskapet 25 år

Ibland tar ödet över och vad man mera skämtsamt sitter och diskuterar, får en annan vändning på grund av hur historien utvecklats sig.

Sälunda var undertecknad hemma hos familjen Mårtenson i början av 1980-talet och vi kom bland annat att diskutera olika litterära föreningar och dessas överlevnadsmöjligheter. Kanske mera på skoj framkom frågan hur det skulle vara att skapa en förening kring antihjälten Kristian Homan med syfte att främja kunskapen om denna figur och dess deckare, som han skildras i böckerna av Jan Mårtenson (VSF).

För att undersöka möjligheterna kring detta projekt hölls ett konstituerande möte under våren 1982 med bland annat deltagande av bokförläggare vid Natur och Kultur, makarna Mårtenson, deckarredaktören Karl G Fredriksson samt undertecknad.

Härvid beslöts att göra ett försök till bildande av Homansällskapet genom att kalla till ett grundande av sällskapet i samband med en presslansering av Jans senaste bok Middag med döden vid en weekend i Grythyttan, där mordet utspelar sig.

Den första styrelsen kom att bestå av undertecknad som ordförande, Lars Grahn, vice ordförande, Karl G Fredriksson som sekreterare och redaktör för HomanGazetten, Carl-Jan Granqvist som klubbmästare samt Margareta Brandelius och Robert Pålman. Det bör även nämnas att en speciell sigillbevarare tillsattes i form av Jerker Swenhags dotter som ägare till en katt, som fick agera i stället för Homans blåmaskade

sambo, siameskatten Cléo de Merode.

I detta skede av vår verksamhet kom bokförlagen, först Legenda och sedermera Wahlström & Widstrand att hålla en ekonomisk hand över oss, då verksamheten till en början givetvis inte gick att drivas ekonomiskt; speciellt som vi kom ut med ett eget medlemsblad, HomanGazetten under hösten 1982. Detta har dock i hög grad präglat vårt sällskap; inte minst genom dess ständige utgivare och idéspruta, Karl G Fredriksson. Jag vill nog påstå, att utan denne ivrige medarbetare i litteraturens örtagård, är det frågan om sällskapet fortfarande funnits till!

Sedan W&W genom förläggaren Anders Söderberg övertagit Legendas drift av sällskapet fortsatte verksamheten på samma sätt, som Legenda bedrivit densamma, tills sällskapet helt övergick i medlemmarnas drift med benäget bidrag av förläggaren, vilket visat sig vara ett rätt steg i den framgångsrika verksamheten, som samtidigt förändrats markant.

Från början hade vi en mer studentikos anda, präglad av glada upptåg med masker, bisarra intagningsceremonier med mera. Men i samband med att vi flyttade verksamheten från Grythyttan till mera civiliserade trakter, kom inriktning att ske mot kultur i anslutning till utgivning av de nya böckerna samt årsmötena få mera stringens. De av ordföranden en gång skapade stadgarna togs inte särskilt på allvar, utan skedde val och andra beslut mera som en parentes under våra möten.

Denna utveckling har också medfört att sällskapet blomstrat till

25 år är en försvinnande liten tid i sitt stora sammanhang, men för en förening kan den ha ett stort substantiellt innehåll då den i sig kan utvisa en "skrivbordsprodukt" till en självständigt verkande och livaktig förening.

att bli ett av de största litterära sällskapen med cirka 500 medlemmar och med ett mera skiftande program än tidigare, liksom att man fått en fungerande styrelse med Clas Göran Carlsson som ordförande, Nils- Magnus Lobenius som kassör, Claes Lindberger som klubbmästare, Monika Stenlund som sekreterare och Ulf Björkman - tidigare förnämlig klubbmästare - som adjungerad i rollen som webbmaster, samt Leif Berg som sköter klubbens utflykter. Den gode Fredriksson och undertecknad i all ära, vi drev verksamheten helt efter eget huvud!

Vi kan nu till 25-årsminnet säkerligen se fram emot en lika positiv utveckling som hittills. Som skapare av detta sällskap ser jag med stor tillfredsställelse att vi kan fira 25 år med stolthet!

Per Helander

Forts. från sidan 5

rekom också snaps och Landsorts lager, vilket är en ljus, traditionell svensk lager med välbalanserad sötma och medelstor beska. Ölet är bryggt på pilsner och karamell malt och kryddas med bland annat tysk humle. Ölen är opastöriserad och bryggd med stor omsorg och kärlek.

Efter denna utmärkta lunch började vi så smått göra oss klara för

hemfärd, vilken i delvis gropig sjö gick förbi Gunnarstenarna tillbaka mot Ankarudden och Torö.

Jan Mårtenson fortsatte att berätta om antikhandlare Johan Kristian Homans äventyr i Akilles häl och en marinarkeologisk föreläsning, som belyste avsaknaden av trämask i Östersjön och konservering av sjunkna skepp samt dess eventuella väl förborgade skatter. Man kan bara ana vad som kan dölja sig under all slam, salt och lera på havets botten.

En möjlig position för Resande Man kan vara 58 48'00 / 17 55'17, inga garantier lämnas dock för detta.

Ett mycket nöjt sällskap tackar för en härlig upplevelse med VSF Jan Mårtenson och ett speciellt stort tack till Leif Berg, som anordnat denna marina exkursion på ett förredömligt sätt.

Soliga hälsningar, Peter Fernegård